

Konfiskavimo perspektyvos Lietuvoje ir Europoje

Efektyvus konfiskavimas po įtarimo dėl turto legalizavimo: lietuviškos, vokiškos ir latviškos inovacijos

Skirmantas Bikelis

Vilnius
2025

Pagrindinės žinutės

- Vokiškasis proveržis vertas dėmesio kaip pavyzdinis modelis Direktyvai 2024/1260
- Lietuviškas, vokiškas, latviški proveržiai – pagaliau ar per daug gerai, kad būtų gerai?

Sprendžiamos problemos

Turto
legalizavimas

Bešeimininkis turtas

Pervedimai per
fiktyvias įmones su
fiktyviais direktoriais

Turto
legalizavimas

savarankiškas
išplėstinis
konfiskavimas

Grynųjų srautai
(kurjeriai),
ir sukauptas turtas

Turto
legalizavimas

Išankstinis „civilinis“
konfiskavimas
BPK rėmuose

Įtartini
tarptautiniai
finansiniai srautai

Algoritmai

Ikiteisminis tyrimas dėl TL, jis nutraukiamas

Po metų inicijuojamas civilinis procesas dėl turto pripaž. bešeimininkiu

Atsakovas turi paneigti ieškovo versiją, kad jo įmonė ar jos veikla fiktyvi ir sandoris fiktyvus

Įrod. standartas - CP

Ikiteisminis tyrimas dėl TL, jis nutraukiamas

IT nutraukimo dieną pradedamas procesas dėl sav. išplėstinio konfiskavimo

Prokurorai turi įtikinti teismą aukštu įrod. standartu, kad turtas yra nusikalstamos kilmės

Kai IT dėl TL užsitęsia, duomenys apie turto kilmę perduodami teismui

Teismas surengia posėdį dėl turto konfiskavimo

Įrodinėjimo standartas – tikimybių balansas

Atsakovas privalo pagrįsti teisėtą turto kilmę

Lietuva, persekiojimas pagal BK 216 str.

imtis - 8 metai (2016-2023)

Bylų rezultatai (neskaičiuojant Vakarų ir Šiaurės Europoje vogtos technikos legalizavimo ir „self-laundering“):

- 1 nuteisimas už tarptautinių finansinių srautų legalizavimą
- 1 nuteisimas už sutikimą padėti legalizuoti Lietuvoje
- 1 nuteisimas už pagalbą išgryninant kripto valiutą (gautą kaip išpirka už pagrobtą žmogų)

Nė vienu atveju turto vertė neviršijo

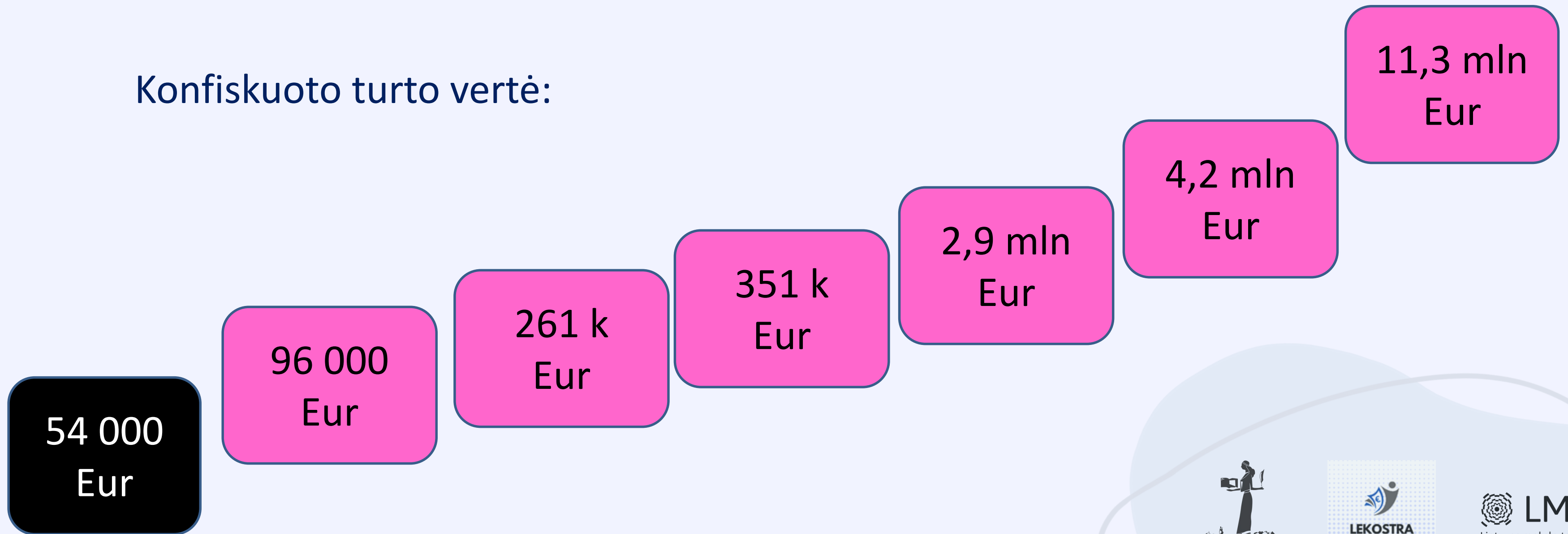
54 000
Eur

Lietuva: turto pripažinimas bešeimininkiu po nutraukto IT pagal BK 216 str. (dėl turto legalizavimo)

Analizuotas laikotarpis 2013-2024

Turto pripažinimo bešeimininkiu sėkmė – 100 %

Konfiskuoto turto vertė:

Lietuva: turto pripažinimas bešeimininkiu po nutraukto IT pagal BK 216 str. (dėl turto legalizavimo)

Ikiteisminio tyrimo nutraukimas plus BPK 94 str. 1 d. 5 p.

daiktai gražinami teisėtiems savininkams, o jeigu šie nenustatyti, – pereina į valstybės nuosavybę.

Dėl šių daiktų priklausomybės kilę ginčai sprendžiami civilinio proceso tvarka.

1 metai ?

BPK 93 str. 1 d.
Ir LRV Nr. 634

VMI

Civilinis procesas dėl bešeimininkio turto statuso
CK 4.57 str.
CPK 534-537 str.

Vokietija, 73a ir 76a(4) StGB

73a StGB Išplėstinis konfiskavimas

	2018	2019	2020	2021
Iš viso	1178	1312	1322	1457
Narko	594	717	691	742
Narko %	50,4	54,6	52,3	50,9

76a (4) StGB Savarankiškas išplėstinis konfiskavimas

	2018	2019	2020	2021
Iš viso	5100	5770	3498	2161
Narko	3923	4488	2744	1533
Narko %	76,9	77,8	78,4	70,9

Ikiteisminis tyrimas dėl TL, jis nutraukiamas

IT nutraukimo dieną pradedamas procesas dėl sav. išplėstinio konfiskavimo

Prokurorai turi įtikinti teismą aukštu įrod. standartu, kad turtas yra nusikalstamos kilmės

Vokietija, StGB 76a(4)

KG Berlin, 30.09.2020

19-metis, dviejų kotedžų prie Berlyno savininkas

- Esą, jam pinigų pridovanojo plati giminė.
- Prieš šeimos narius vyko ikiteisminis tyrimas dėl plataus masto turto legalizavimo, kuris buvo nutrauktas.
- Lygiai ir prieš 19metį vyko IT dėl TL, kuris nutrauktas.
- Abu kotedžiai konfiskuoti kaip gauti nusikalstamu būdu (teismui nekilo jokių abejonių)

LG Hamburg 07.03.2019

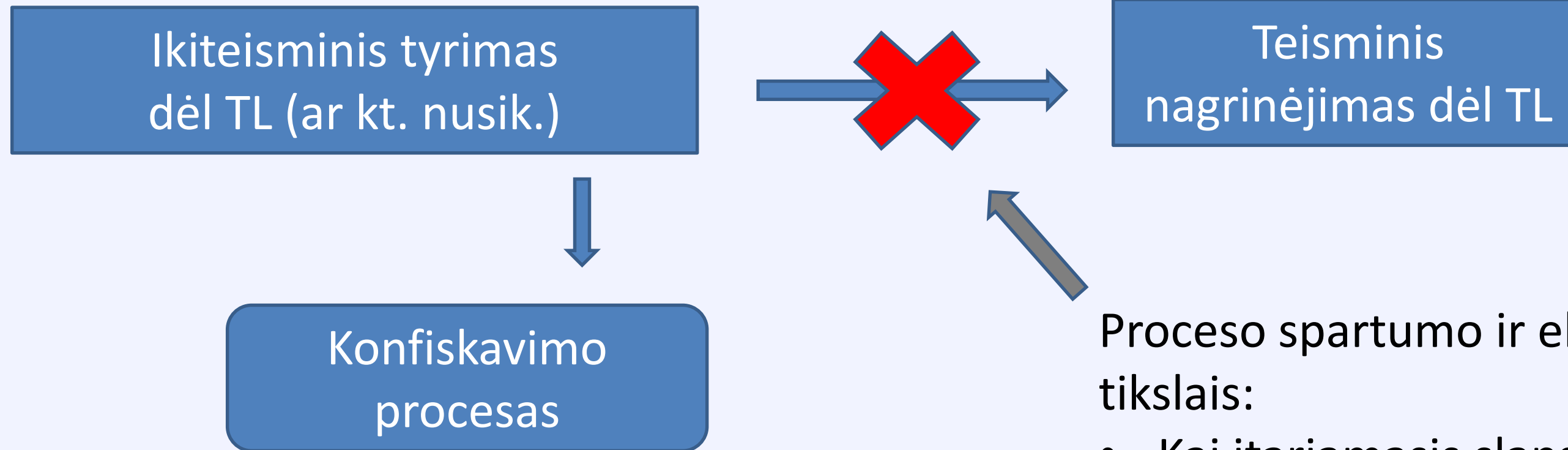
HH oro uoste į Turkiją 800 000 Eur lagamine 20 ir 50 Eur kupiūromis. Prieš savaitę buvo išskraidinęs 500 000 Eur.

IT dėl TL nutrauktas, bet 800 000 Eur konfiskuoti.

Teismas įsitikinęs, kad atsakovas yra nusikalstamos kilmės grynujų kurjeris, be kt. argumentų:

- Nes gabenti dideles sumas grynais šiais laikais rizikinga, brangu, ilgiau trunka etc.
- Smulkios kupiūros didelėm sumom – neįprasta (būdingos nelegaliai (narko) apyvartai)
- Versija, kad gabeno belgų firmos pinigus pirkti aukso iš turkų įmonės paneigta, nes nurodyta BE įmonė fiktyvi, nevykdanti didesnės veiklos

Latvija

Proceso spartumo ir ekonomijos tikslais:

- Pareiga paaiškinti turto kilmę
  - ✳ Ribota galimybė susipažinti su bylos medžiaga
  - Tikimybių persvaros įrodinėjimo standartas
  - ✳ Teismas surengia posėdį per 30 dienų
  - ✳ Koks poveikis nešališkam teisminiam nagrinėjimui, jei jis vėliau surengiamas?
- Kai įtariamasis slapstosi,
  - Kai užsienio valstybės delsia bendradarbiauti
  - Ir pan. NCB pagrindai

Latvija

LV Konstitucinio Teismo nutarimas, 2025-03-14, Nr. 2022-32-01

Pareiga paaiškinti turto kilmę

- Plačiai pripažįstama, kad tokios pareigos nevykdymas gali būti svarbus įrodymas. Sprendimas konfiskuoti negali būti grindžiamas šios pareigos neįvykdymu, bet ir prokuroro medžiaga. Dėl to tai nėra turto neteisėtumo prezumpcija

Ribota galimybė susipažinti su bylos medžiaga

- Įstatymo taikymas nėra konstitucinio lygio klausimas

Tikimybių persvaros įrodinėjimo standartas

- Tai visuotinai pripažintas standartas turto kilmės klausimams

Dėl priežastinio ryšio reikalavimo, minėto EŽTT Yordanov v. BUL (2023) byloje, nebuvimo

- Nusikalstama kilmė nustatoma arba tiesiogiai (per priežastinį ryšį) arba netiesioginiais įrodymais. Priežastinis ryšys tik vienas iš nusikalstamos kilmės nustatymo būdų.